

ABSTRAKT

Tématem mé diplomové práce jsou různé problémy, které se týkají povinnosti tvrzení a povinnosti důkazní a tomu odpovídající břemeno tvrzení a břemeno důkazní a s nimi související aktivita soudu. První část je věnována vymezení základních pojmů, které se v oblasti dokazování objevují, například dokazování jako takové, předmět dokazování, důkazní prostředek a nelze opomenout klíčové pojmy břemeno tvrzení a břemeno důkazní.

Další kapitola je zaměřena na popsání institutu, který je v právním řádu od roku 2009 novinkou a jehož cílem je urychlení a zefektivnění soudního řízení. Jde o koncentraci řízení, jejímž principem je navození skutkového a důkazního „stopstavu“, což znamená, že účastníci řízení jsou oprávněni uvádět skutečnosti významné pro rozhodnutí a důkazy o nich jen k určitému okamžiku, později k nim soud nebude moci přihlídnout. V současné podobě jsou účastníci povinni tyto povinnosti splnit již k okamžiku skončení přípravného jednání, popřípadě k okamžiku skončení prvního jednání ve věci nebo k okamžiku uplynutí lhůty dodatečně poskytnuté účastníkům soudem. S koncentrací řízení souvisí institut tzv. kvalifikované výzvy. Soud má možnost využít daného institutu k tomu, aby získal písemné vyjádření žalovaného za podmínek vymezených v zákoně a v případě, že žalovaný této výzvě nevyhoví a včas se nevyjádří, jsou popsány závažné následky v podobě rozsudku pro uznání v neprospěch žalovaného. Detailně je dále popsáno přípravné jednání a v neposlední řadě také případy, kdy k zákonné koncentraci řízení nedojde, jde o tzv. výjimky z koncentrace řízení.

Tématem, které s koncentrací řízení úzce souvisí, je téma poučovací povinnosti soudu. Vzhledem k tomu, jak závažné následky pro účastníky má koncentrace řízení, je nezbytné, aby o těchto důsledcích byli účastníci řádně a včas poučeni, a to i opakovaně. Současná právní úprava ukládá soudu povinnost poučit účastníky o procesních právech a povinnostech, ale zároveň je stanovena povinnost soudu seznámit účastníky řízení se svým předběžným skutkovým a důkazním právním názorem na věc, tj. poučit účastníky o hmotném právu. Tato povinnost je v právním řádu zakotvena od novely č. 30/2000 Sb. a v této práci jsou popsány jednotlivé případy, ve kterých je soud povinen dané poučení poskytnout. Tato kapitola je zakončena dílčím tématem pojednávajícím o případech porušení povinnosti soudu spočívajícího v nedostatečném poučení a následcích tohoto porušení.

Poslední kapitola je věnována odvolacímu řízení, principům, kterými je ovládáno, a v souvislosti s povinností tvrzení a povinností důkazní tomu, zda, v jakém rozsahu a za jakých podmínek je přípustné uvádět nové skutečnosti a důkazy v odvolacím řízení. Vedle

toho je pozornost věnována tomu, jakým způsobem může odvolací soud provádět dokazování v odvolacím řízení, neboli kdy je oprávněn a kdy je naopak povinen dokazování doplnit a kdy zopakovat.

U každé kapitoly je prostor věnován judikatuře týkající se jednotlivých témat, prezentaci různých názorů, které vyjadřují autoři v odborných publikacích a v neposlední řadě i mezerám v zákoně a nástinu jejich možných řešení.